

06/01/2000r.

RPO/326115/99/III/DB

**Pani
Ewa Lewicka
Sekretarz Stanu w Ministerstwie
Pracy i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister

Do Rzecznika Praw Obywatelskich napływają listy rodziców dotyczące procedury zawierania umów członkowskich z otwartymi funduszami emerytalnymi przez osoby niepełnoletnie, które z racji podlegania ubezpieczeniom społecznym muszą przekazywać część składki emerytalnej do otwartego funduszu emerytalnego (np. pracownicy młodociani). W szczególności kwestionowane jest prawo młodocianego do samodzielnego podjęcia decyzji co do wyrobu funduszu.

Urząd Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi, w skierowanym do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich piśmie z dnia 3 grudnia 1999 r., wyraził pogląd, że w myśl postanowień art. 17 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. nr 16, poz. 93 ze zm.) umowa o członkostwo w otwartym funduszu emerytalnym zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych wymaga dla swej ważności potwierdzenia przez przedstawiciela ustawowego tej osoby. Stanowisko to wynika z brzmienia art. 17 k.c. zgodnie z którym, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga

zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego. Zanim więc, zdaniem UNFE, nastąpi potwierdzenie, mamy do czynienia z okresem tzw. bezskuteczności zawieszony, czyli czasem, w którym dana umowa nie wywołuje przewidzianych w niej skutków.

Tymczasem moim zdaniem, pojawiają się tu pewne wątpliwości na tle art. 21 kodeksu cywilnego. Artykuł ten, będący niewątpliwie wyjątkiem, o którym mowa w art. 17 k.c, stanowi bowiem, że osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów inaczej postanowił. Jak natomiast wynika z art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - Dz. U. nr 137, poz. 887 ze zm., składka przekazywana do wybranego przez ubezpieczonego otwartego funduszu emerytalnego, pochodzi z tej części składki emerytalnej, która jest finansowana przez ubezpieczonego, tzn. z jego zarobku.

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tj. Dz. U. z 1991 r. nr 109, poz. 471 ze zm.), zwracam się zatem do Pani Minister o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie.

Z poważaniem

/-/ dr Jerzy Świątkiewicz

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich